

23.2.2024

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
kirjaamo@thl.fi

ASIA **Terveydenhuollon hoitoilmoitustietojen tiedonantovelvollisuus**

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on pyytänyt lausuntoja ja kommentteja valmistelemastaan päätöksestä koskien terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisterin (Hilmo) tiedonantovelvollisuutta.

Päätös koskee erityisesti yksityisesti terveydenhuollon lääkäri- ja hammaslääkäripalveluita järjestäviä ja tuottavia palvelunantajia sekä terveydenhuoltoa järjestäviä viranomaisia (julkinen terveydenhuolto). Lisäksi päätösluonnoksen mukaan yksityisesti muita terveydenhuollon palveluita kuin edellä mainittuja lääkäri- ja hammaslääkäripalveluita järjestävillä palvelunantajilla olisi velvollisuus luovuttaa tiedot, mikäli tietojen toimittaminen ei aiheuta palvelunantajalle kohtuutonta rasitetta.

Päätöksellä pyritään varmistamaan, että THL:llä on mahdollisimman kattava kokonaiskuva terveyspalveluiden käytöstä Suomessa. Hoitoilmoitusrekisterin tietoja käytetään muun muassa päätöksenteon tietopohjana. Päätös perustuu Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) 5, 5 c ja 5 d pykäliin.

Yksityisten palvelunantajien velvollisuus toimittaa avohoitotoiminnan tiedot laajenee koskemaan kaikkia avohoitotoiminnan tietoja. Velvollisuus koskee vastedes kaikkia yksityisten lääkäri- ja hammaslääkäripalveluiden palvelunantajia, myös silloin kun yksityinen palveluntuottaja tuottaa palveluita julkisen toimijan palvelusetelillä, ostopalveluna, ulkoistuksena tai muutoin julkisiin palveluihin rinnastettavina.

THL voi käyttää harkintaa toimitusvelvollisuudessa, mikäli tietojen toimittaminen olisi kohtuuton vaatimus suhteessa yksityisen terveydenhuollon toiminnan laajuuteen ja vaadittaviin investointeihin.

Päätösluonnoksessa ei ehdoteta muutoksia tietosisältöön. Myös aiemmin kerätyt Hilmo-tiedot pysyväissäilytetään kuten aiemminkin.

Jatkossa kaikkien terveydenhuollon toimijoiden tiedot pyydetään THL:n tiedontoimituspalvelun kautta. Julkisen sekä yksityisen terveydenhuollon tietoja toimittavien toivotaan siirtyvän tiedontoimituspalvelun käyttöön, vaikka tällä hetkellä tietoja toimitettaisiin muulla tavoin. Tiedontoimituspalvelua on käytettävä viimeistään 1.6.2024.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa.

LPY pitää perusteltuna tavoitetta, että THL:llä on mahdollisimman kattava kokonaiskuva sekä terveyspalveluiden käytöstä että tuotannosta Suomessa. Tämä luo edellytykset THL:lle lakisääteisten tehtäviensä toteuttamiseen sekä valtiolle ja hyvinvointialueille palvelujärjestelmän ohjaamiseen tavalla, joka tukee kansallisten terveystavoitteiden saavuttamista.

23.2.2024

LPY:n mielestä on huolehdittava siitä, että kerätään vain relevanttia ja hyödynnettävää tietoa. Tiedonkeruun on oltava koordinoitua, jotta samoja tietoja tai tietosisältöjä ei kerätä usean viranomaisen toimesta, esimerkiksi lupaviranomaisten tai Kelan Kanta-palveluiden. Tietojen kokoamisessa on hyödynnettävä automaatiota ja viranomaisten yhteistyötä. Kyseisten tietojen on oltava julkisesti saatavilla ja helposti hyödynnettävissä.

Yksityiset terveystietopalveluntuottajat ovat velvollisia ilmoittamaan myös hyvinvointialueille ostopalveluna, ulkoistusten myötä tai palveluseteliäsiakkaille annettujen hoitojen tiedot. Onko vaarana, että kyseisiin asiakkuuksiin liittyvät hoitotiedot kirjautuvat THL:n rekisteriin kahteen kertaan?

Esitetty hoitoilmoitusten tiedonantovelvollisuuden laajentaminen ei aiheuta suurta muutosta palveluntuottajille, joilla on jo käytössä niin sanottu HILMO-yhteys ja jotka ovat sitä kautta raportoineet hoitoilmoitustietonsa.

Muutos on merkittävä niille terveystietopalveluiden tuottajille, joiden potilastietojärjestelmiin ei sisälly hoitoilmoitustietojen ilmoittamiseen liittyvää ominaisuutta. Esimerkiksi suun terveydenhuollon palveluntuottajilla yleisesti käytössä oleviin potilastietojärjestelmiin ei ole sisällynyt kyseistä toimintoa. Tietojärjestelmiin tehtävistä muutoksista aiheutuu näille palveluntuottajille investointikustannuksia. Kyseiset kustannukset ovat suhteellisen korkeita erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille.

Alkuinvestoinnin lisäksi kaikille palveluntuottajille aiheutuu hoitoilmoitustietojen ilmoittamisesta tietojärjestelmien käyttökustannuksia, jotka ovat helposti tuhansia euroja vuodessa. Myös käyttökustannukset rasittavat suhteellisesti enemmän pieniä palveluntuottajia.

Päätösluonnoksessa esitetään, että julkisen ja yksityisen terveydenhuollon palveluntuottajat siirtyvät tiedontoimituspalvelun käyttäjiksi viimeistään 1.6.2024. Aikataulu ei ole realistinen, koska siirtyminen tiedontoimituspalvelun käyttäjäksi aiheuttaa useille palveluntuottajille merkittäviä muutoksia käytössä oleviin potilastietojärjestelmiin. LPY esittää uudeksi tiedontoimituspalvelun käyttöönoton aikarajaksi 1.6.2025.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja